

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUEEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ V. 2020

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, tavoitteet saavuttavaa, päätösten perusteena oleva tieto riittävää ja luotettavaa ja että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuutta sekä voimavaroja turvataan. Sisäinen valvonta on varmistamistyötä, joka on palvelualueen johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä.

Seuraavassa on esitetty sisäisen valvonnan järjestelyjä kohdealueittain kaupunkiympäristön palvelualueella.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai oikeusseuraamus, ei ole tapahtunut.

Tavoitteiden toteutuminen, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus, varojen valvonta

Talousarvion toteutumisesta sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta on kerrottu osavuositarkastuksissa ja toimintakertomuksessa. Talousarvion toteutumista on seurattu kuukausittain palvelualueen johtoryhmässä ja poikkeamiin on reagoitu välittömästi. Talousarvion toteutumisesta on raportoitu määräajoin kaupunkirakennelautakunnalle.

Kaupunkiympäristön palvelualueen tulos toteutui 10,5 M€ parempana kuin talousarvio. Palvelualueen taloudellinen tulos riippuu merkittävästi maaomaisuuden myyntivoittojen toteutumisesta, jotka kuluneena vuonna toteutuivat erittäin hyvin talousarvioon nähden. Maaomaisuuden tulot olivat n. 4,2 M€ paremmat kuin talousarviossa oli arvioitu. Tulot ylittyivät myös rakennusvalvontamaksuissa n. 0,6 M€ sekä velvoiteautopaikkamaksuissa n. 1,9 M€.

Kulujen osalta säästöä syntyi palvelujen ostoissa n. 1,7 M€, henkilöstömenoissa n. 0,9 M€ sekä avustuksissa n. 0,5 M€

Koronapandemiatilanteen vuoksi joukkoliikenteen matkustajamäärät laskivat oleellisesti. Vuoden 2020 osalta lipputulomenetykset olivat yhteensä n. 3 M€. Lipputulojen vähenemisen kattamiseen saatiin valtionavustusta n. 1,5 M€. Aikaistetulla kesäaikatauluun siirtymisellä saatiin säästöjä liikennöintikustannuksiin, säästöjä syntyi n. 1,2 M€.

Asuntoja vuonna 2020 valmistui 1329 asuntoa.

Talouden sopeutustoimissa on onnistuttu ja henkilöstövaikutukset huomioiden palvelujen toimivuus on säilynyt kohtuullisena, joissakin palveluissa on henkilöstöresurssien vajea. Henkilöstön työhyvinvoinnista on huolehdittu ja etätyöskentely on sujunut hyvin.

Itsearviointit on tehty kaikkien prosessien osalta ja kehityskeskustelut on pääsääntöisesti pidetty.

Kärkihankkeet (Savilahti, Kuopionlahti, Puijo, Asemanseutu) etenevät hieman eritahtisesti. Rakentamisen osuus etenee kuitenkin aikataulussa suunnittelun etenemistä peilaten. Savilahden ja Asemanseudun kehityshankkeita on saatu edistettyä sopimustoiminnalla suunnitelman mukaisesti. Kuopionlahden kehittämishankkeessa vaikea taloustilanne on hidastanut hankkeen etenemistä. Neuvotteluja jatketaan vuoden 2021 aikana.

Tuottavuustavoitteita tarkastellaan vuosittain talouden toteutumisen ja mittareiden avulla ja tuottavuusohjelman tavoitteet on otettu huomioon työohjelmissa. Sähköisiä palveluja on kehitetty järjestelmällisesti.

Varojen käytön valvontaa on tehty sisäisen valvonnan suunnitelman mukaisesti eikä esille ole tullut puutteita tai väärinkäytöksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Tilikauden aikana ei ole raportoitu sellaisia tapahtumia, joista olisi aiheutunut vahinkoa tai menetystä toiminnalle. Tilikauden aikana on maksettu vahingonkorvauksia lähinnä liukastumistapauksista.

Laajat maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvät suunnitteluhankkeet ovat monitahoisia. Niiden kokonaishallintaa on kehitettävä, jotta mm. suunnitelmien toteuttamisen kustannukset pystytään pitämään hallinnassa. Muuten riskinä on suunnitelmien toteutettavuuden kärsiminen ja kustannusten karkaaminen. Suunnitteluprosessit kaipaavat kokonaisjohtamista. Lisäksi laajoihin suunnittelutöihin on ollut syytä perustaa säännöllisesti kokoontuvia projektiryhmiä mm. tiedonkulun edistämiseksi.

Maaomaisuuteen liittyvien tulo-odotusten toteutuminen on aina riskitekijä. Myyntivoittoja ja maankäyttösopimustuloja tuottavien hankkeiden toteutuminen ja eteneminen aikataulussa ei koskaan ole täysin varmaa. Suurimpina vaikuttavina tekijöinä on hankkeeseen liittyvien osapuolien taloudellinen asema ja yleinen markkinatilanne. Vuoden 2020 osalta riskit eivät toteutuneet. Sopimusten ehtoja tarkennetaan koko ajan, jotta toteutumiseen liittyvät riskit minimoitaisiin.

Edellisinä vuosina on kiinnitetty enemmän huomiota riskienhallintaan, nostettu riskienhallinnan tasoa sekä lisätty koulutusta ja ohjeistusta.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä, merkittäviä arvon alennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Mestar Kuopio Oy:n roolista laadittiin selvitys ja sen pohjalta kaupunkirakennelautakunta käsitteli asiaa. Mestarin kanssa on tehty rakentamista ja osin kunnossapitoa koskeva puitesopimus, joka otetaan uusien urakoiden osalta käyttöön heti vuoden 2021 alusta.

Savilahdentien Valosali-urakan (väli Sarastuskaari-Neulaniementie, Sarastuskaaren sillat) hankinnasta teki entinen allianssikumppani GRK Infra Oy valituksen markkinaoikeuteen keväällä 2020. Markkinaoikeus jätti päätöksessään marraskuussa 2020 valituksen tutkimatta ja velvoitti yrityksen maksamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut. Päätös on lainvoimainen ja yritys on suorittanut oikeudenkäyntikulut kaupungille.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Kaupunkiympäristön palvelualueen johto katsoo, että sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla.

Eniten parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka otetaan huomioon vuoden 2021 sisäisen valvonnan suunnitelmassa:

- 1) Hankintojen kehittäminen
- 2) Sopimustoiminnan kehittäminen, sopimusten sisältö ja hallinta
- 3) Työelämän muutosten hallinta

Jari Kyllönen
apulaiskaupunginjohtaja
